

"חרבות ברזל": תמיכת הקהילה הבין לאומית

15.10.2023 | יוסף רוזן | written by
"חרבות ברזל": תמיכת הקהילה הבין לאומית

עיקרים

התמיכה הבינלאומית בישראל הינה חריגה בהיקפה ובעוצמתה, בדגש על ארה"ב, בריטניה, גרמניה, צרפת והודו. אך ככל שתוצאות מתקפת-הנגד של מדינת ישראל יצופו, יתגבר הלחץ במערב בהקשר המצב ההומניטרי בעזה.

רוסיה וסין חושפות את טבען האנטישמי בהודעות חמורות נגד מדינת ישראל, ובתוך כך גם נגד ארה"ב. מכוונות התעמולה של רוסיה וסין פועלות ללא הפסקה כדי לתמוך בחמאס, בניסיון להשפיע על דעת הקהל העולמית ולמנוע ממדינת ישראל לפעול בעזה.

במדינות רבות במרחב האינדו-פסיפיק והדרום הגלובלי, לא קיימת הבחנה בין ארגון הטרור חמאס לבין כלל הפלסטינים ומתייחסות לאירועים בישראל ובעזה כסבב אלימות נוסף בין הצדדים, תוך יצירת סימטריה וקריאה לקדם את פתרון "שתי מדינות לשני עמים". למעשה, הודו הינה המדינה היחידה בדרום הגלובלי שניצבת באופן ברור לצד מדינת ישראל.

יפן וקוריאה משתייכות למחנה המערבי, אולם הסיקור והבעות התמיכה בישראל רפות ולא תואמות את הידידות הגדולה בין מדינות אלה למדינת ישראל.

המלצות מרכזיות

לאמץ כלי דיפלומטיה ציבורית שנמצאים בשימוש באוקראינה, בדגש על פעילות ענפה ברשתות החברתיות, הפצה של עדויות ויזואליות כדי ליצור זעזוע כפי שנעשה בעקבות הטבח בבוצ'ה.

קידום נרטיב שמלחמת ישראל בחמאס הינה חלק ממלחמה רחבה, גלובלית של האור מול החושך, ובדומה לאוקראינה להצביע על כך שמדינת ישראל נלחמת למען העולם החופשי מול איום גלובלי [1] מדינת ישראל היא המגן מול האסלאם הרדיקלי הג'האדיסטי.

לבצע חשיבה מחדש בנוגע למדיניות ישראל מול רוסיה וסין נוכח גילויי האנטישמיות הבוטים מצדן. רוסיה כבר אינה יכולה למלא תפקיד אחראי בזירה הצפונית ויש לסגת מהתמיכה הישראלית בנרטיב הרוסי שנוגע למלחמת העולם השנייה.

לרכז מאמצים תקשורתיים והסברתיים מול יפן וקוריאה המשתייכות למחנה המערבי אך עדיין נוקטות במדיניות הססנית ומאוזנת. יש לפעול מול התקשורת במדינות אלה, מול מכוני מחקר, אקדמיה וכו'.

שעות אחרי ההתקפות הרצחניות של חמאס כנגד אזרחי ישראל בעוטף עזה, התחילו לזרום תגובות בינ"ל של מנהיגים, שרים ומעצבי דעת קהל. מרבית התגובות גינו את החמאס, הביעו צער על הפגיעה בחיי אדם ותמכו בזכות מדינת ישראל להגן על עצמה. מבנים מפורסמים ברחבי העולם נצבעו בכחול-לבן. נשיא ארה"ב פרסם מספר הודעות תמיכה והצהרות חד משמעיות בממדים היסטוריים, כאשר לא רק עמד על זכותה של מדינת ישראל להגן על עצמה אלא גם גיבה זאת בנוכחות צבאית באזור והזהיר גורמים עוינים אחרים מניצול הפעילות בעזה נגד ישראל.

נשיא אוקראינה, Zelensky, ששקוע במלחמה קשה מאז פברואר 2022 מול רוסיה, פרסם מספר הודעות תמיכה, קרא למנהיגי מדינות להגיע לישראל ולתמוך בשטח, והצהיר כי מתכוון לבקר בישראל בקרוב.

נשיאת הנציבות האירופית, Ursula von der Leyen אמרה כי המתקפות הן התגלמות הרשע והכרזת מלחמה, הוסיפה כי כל אירופה עומדת מאחורי ישראל ² עם זאת, האיחוד האירופי לא הצליח להעביר החלטה להפסקת כספי הסיוע לפלסטינים בגלל התנגדות מצד ספרד, אירלנד, לוקסמבורג ודנמרק. בהנחייתה, הנציבות האירופית גם קיימה דקת דומייה לזכר הנרצחים בישראל.

ראש ממשלת בריטניה, Rishi Sunak, היה ברור במיוחד בגינוי הנחרץ של חמאס, זכות ישראל להגן על עצמה ואף ביקר בבית כנסת בלונדון כדי להביע סולידריות. שר החוץ הבריטי, James Cleverly ביקר בישראל בהפגנת תמיכה אדירה. במהלך ביקורו נשמעה אזעקת צבע אדום והוא נכנס למרחב מוגן.

יחד עם בריטניה, גם גרמניה הביעה את התמיכה החזקה ביותר מבין מדינות אירופה, כולל השתייה זמנית של הסיוע לפלסטינים, וצעדים נגד התארגנויות של תומכי חמאס בגרמניה, כך גם בצרפת שאסרה על כל הבעת תמיכה בחמאס ובג'יהאד האסלאמי. מנהיגי איטליה, צרפת ובכירי מדינות נוספות באירופה הצטרפו לתמיכה הגורפת של המערב בישראל.

התמיכה הבינ"ל הרחבה לצד המעטפת הביטחונית של ארה"ב מדגישה כי המלחמה הנוכחית בחמאס אינה מקומית אלא גלובלית, עם עיניים ששואות גם לחזבאללה, איראן, ובמידה מסוימת גם לרוסיה וסין. היבט נוסף שהופך את המלחמה הזו לבינלאומית הוא הפגיעה באזרחים בעלי אזרחות זרה, כולל ישראלים בעלי אזרחות כפולה, בהם אזרחי ארה"ב, בריטניה, איטליה, תאילנד, נפאל, אוקראינה, הפיליפינים, טנזניה, גרמניה, צרפת, פרו, קולומביה, ברזיל, ארגנטינה, סין, רוסיה, אוסטריה, פנמה, פראגוואי, מקסיקו וקנדה.

לצד זאת, היו גורמים בינ"ל שחזרו על הודעות "מאוזנות" אשר מוכרות מסבבים קודמים בין ישראל לבין חמאס והג'יהאד האסלאמי בעזה, המדגישות את הצער על פגיעה בחפים ומשפע וניסיון לייצר סימטריה בין הצדדים, מבלי להפנים כי המציאות השתנתה ולא מדובר בסבב נוסף

אלא מלחמה. למשל, קנדה שהייתה המדינה המערבית האחרונה לפרסם הודעת תמיכה בישראל ועשתה זאת באמצעות שרת החוץ. ראש ממשלת קנדה, Trudeau, התייחס לחמאס רק כעבור שלושה ימים מתחילת המתקפות, כאשר השתתף בהפגנת תמיכה בישראל ואמר כי הוא מתנגד להפגנות התמיכה בחמאס שהתקיימו בקנדה וכי מדובר בטרוריסטים. עם זאת, קנדה לא הצטרפה להצהרה המשותפת של ארה"ב, בריטניה, צרפת, גרמניה ואיטליה.

ככל שהזמן עובר והזוועות שחמאס ביצע ממשיכות להיחשף, כך מתחדד הפער התהומי בין מדינות התומכות בישראל ובראשן ארה"ב, לבין המדינות שנותרו "מאוזנות" ואף תומכות ללא הסתייגות בחמאס מתוך תפיסה רחבה יותר של עמידה לצד הפלסטינים. בראשן רוסיה, שניצלה את המלחמה באופן ציני בכדי לתקוף את ארה"ב, בטענה כי המחזות שרואים היום הם תוצאה של הכשלון האמריקני לקדם הסדר מדיני והתעלמות מהשאיפות הפלסטיניות. בהודעה של הנשיא פוטין לא היה אזכור לחמאס אלא מסגור האירוע כחלק מהקונפליקט הישראלי-פלסטיני ואף השווה בין המצור הישראלי על עזה לבין המצור של גרמניה הנאצית על לנינגרד. מעבר לכך, רוסיה פועלת מול מדינות נוספות לקידום נרטיב זה כדי לערער את הלגיטימציה של מדינת ישראל לתגובה, בין היתר באמצעות קריאה להפסקת אש מיידית ומנסה באמצעות תכנים אנטישמיים וידיעות כוזבות גם לגרום לפניקה ולייצר תחושה של "בגידת המערב" באוקראינה. לצד רוסיה, גם מדינות ערביות הדגישו את הנרטיב הפלסטיני וטורקיה הוסיפה על כך והגדירה את התגובה הישראלית כטבח בפלסטינים.

גם באמריקה הלטינית הגיבו לאירועים. נשיא ברזיל, Lula, קרא לאפשר סיוע הומניטרי כדי להגן על אזרחים ישראלים ופלסטינים וביקש לסיים את טירוף המלחמה. לברזיל אזרח פצוע וכנראה שלושה חטופים בידי חמאס. בארגנטינה קיימו הפגנות תמיכה חמות בישראל. שבעה אזרחי ארגנטינה נהרגו במתקפות וגורלם של חמישה עשר נוספים עדיין לא ידוע.

ומה באשר למרחב האינדו-פסיפיק?

ראש ממשלת הודו, Narendra Modi, פרסם את הזעזוע העמוק שחש עם היוודע המתקפות הרצחניות של חמאס, הביע סולידריות עם מדינת ישראל ובהמשך חזר על תמיכתו. גם הודים רבים, הינדים בעיקר, ממשיכים לשטוף את הרשתות החברתיות בהודעות תמיכה. הודו שבעצמה סובלת מרדיקליזציה אסלאמית בשטחה, אירועי אלימות וטרור, ניצבת לצד ישראל באופן מלא, כולל הודים שבקשו להתנדב להילחם כתף אל כתף ומעצרים שביצעו הרשויות בהודו נגד סטודנטים שהביעו תמיכה בחמאס. אף היה אירוע מרגש בקנדה בו סטודנטים הודים חברו לסטודנטים ישראלים ויחד קיימו מפגן תמיכה בישראל.

בניגוד לתמיכה הגורפת של הודו בישראל, סין פרסמה הודעה לקונית אשר מתייחסת לפתרון שתי המדינות ולכך שסין שומרת על יחסים טובים עם ישראל ועם הפלסטינים, ללא אזכור חמאס בהודעת משרד החוץ הסיני. לאחר מכן, סין הגדילה לעשות ופרסמה תכנים אנטישמיים חמורים. בשנה האחרונה סין מנסה לקדם נרטיב שהינה מעצמה גלובלית אחראית שדוחפת

לשלוש, למשל באמצעות הצגת מפת דרכים לסיום הסכסוך הישראלי-פלסטיני, התיווך בין איראן לבין ערב הסעודית, וההצעה להשכין שלום בין רוסיה לבין אוקראינה. עם זאת, סין מוכיחה שוב כי אלה דיבורים ריקים מתוכן ואפס מעשים. לעומת זאת, טאיוואן הביעה סולידריות עם ישראל וגינתה את מתקפת הטרור.

מדינות מרכזיות נוספות שהתייחסו למתקפות הן יפן, אוסטרליה ודרום קוריאה. ראש ממשלת יפן היה בין המנהיגים הראשונים לגנות את מתקפת הטרור על ישראל, באופן שחרג מהתגובות המאוזנות בעבר. עם זאת, למרות הפרואקטיביות שבה ממשלת יפן דוגלת, מאז הודעת הגינוי כמעט ולא נשמעת התייחסות מיפן, כנראה בניסיון לחזור לעמדה מאוזנת למרות מדיניותה הפרו-אקטיבית. יצוין כי יפן הינה התורמת ה-3 בגודלה לפלסטינים אחרי ארה"ב והאיחוד האירופי, כולל סיוע לעזה. ממשלת אוסטרליה גינתה את מתקפות הטרור של חמאס על ישראל ועמדה על זכותה של מדינת ישראל להגן על עצמה. עם זאת, באוסטרליה התקיימו הפגנות תמיכה בחמאס באין מפריע. נשיא דרום קוריאה, Yoon Suk Yeol, פרסם הודעת גינוי ארבעה ימים אחרי מתקפות הטרור ורק לאחר לחץ אמריקני בזמן שאירח משלחת בי-פרטיזנית של חברי קונגרס.

התגובות והסיקור של האירועים בקרב מדינות דרום מזרח אסיה הינם אינפורמטיביים ומתייחסים לרוב לסכסוך הישראלי-פלסטיני. בתאילנד עסוקים בעיקר באזרחי תאילנד שנהרגו, נפצעו ונחטפו במתקפות (18, 8 ו-11 בהתאמה). כך גם בפיליפינים ששניים מאזרחיה נהרגו וגורלם של עוד חמישה עדיין לא ידוע, ונפאל שאיבדה עשרה מאזרחיה במתקפה. נשיא הפיליפינים לשעבר, Duterte, קרא למחוק את עזה מהמפה. לאותן מדינות עדיין יש אזרחים רבים בישראל והדאגה לגביהם עדיין גדולה. סינגפור גינתה את מתקפות הטרור והביעה תמיכה בישראל.

באופן לא מפתיע, מדינות מוסלמיות באסיה הביעו תמיכה גורפת בפלסטינים, ללא אבחנה בין חמאס לבין תנועות פלסטיניות אחרות או הרש"פ. נשיא אינדונזיה קרא לפתור את הסכסוך הישראלי-פלסטיני באופן מידי ולסיים את הכיבוש הישראלי כדי להימנע מעוד אבדות ואסון הומניטרי. מלזיה טענה כי הקהילה הבינ"ל מתנהלת בסטנדרטים כפולים בהקשר הפלסטינים, כאשר יש תמיכה גורפת באוקראינה אך מהפלסטינים מתעלמים. מלזיה קראה לחמאס ארגון התנגדות פלסטיני. משרד החוץ של בנגלדש היה מעט "מאוזן" יותר וקרא לשני הצדדים לנהוג באיפוק כדי להפסיק את האלימות, אך הדגיש הצורך בפתרון שתי המדינות כדי להפסיק הכיבוש, כך לדבריו. פקיסטן הגדירה את הסכסוך הישראלי-פלסטיני כמלחמה בין עריץ לבין מדוכא.

המלצות

ככל שהזמן יחלוף התמיכה הבינ"ל הבלתי מסויגת תתחיל להיסדק. יש לפעול לשימור התמיכה המדינית של מדינות מרכזיות, בדגש על ארה"ב, בריטניה, איטליה, גרמניה, צרפת והודו.

לאמץ כלי דיפלומטיה ציבורית שנמצאים בשימוש באוקראינה, בדגש על פעילות ענפה ברשתות

החברתיות, הפצה של עדויות ויזואליות כדי ליצור זעזוע כפי שנעשה בעקבות הטבח בבוצ'ה.

קידום נרטיב שמלחמת ישראל בחמאס הינה חלק ממלחמה רחבה, גלובלית של האור מול החושך, ובדומה לאוקראינה להצביע על כך שמדינת ישראל נלחמת למען העולם החופשי מול איום גלובלי [?] מדינת ישראל היא המגן מול האסלאם הרדיקלי הג'האדיסטי.

לרתום אירועי תרבות ופסטיבלים ברחבי העולם לטובת קמפיין שמציג את הדיסוננס בין השמחה, החופש והשלום במסגרת פסטיבל נובה ברעים לבין הטבח שנעשה ב-7 באוקטובר. להסתייע באומנים שהופיעו בפסטיבל נובה וניצלו מן הטבח. למשל:

Tomorrowland, Sziget, Coachella, Burning man, Glastonbury and others

לארגן סיורים בדרום לשגרירים ונספחים צבאיים המשרתים בישראל, בדגש על מדינות אסיה.

לרכז מאמצים תקשורתיים והסברתיים מול יפן וקוריאה המשתייכות למחנה המערבי אך עדיין נוקטות במדיניות הססנית ומאוזנת. יש לפעול מול התקשורת במדינות אלה, מול מכוני מחקר, אקדמיה וכו.

להבליט את היחס והטיפול שמדינת ישראל מעניקה לאזרחים הזרים בשטחה.

לרתום מדינות שאזרחיהן נחטפו לעזה להגברת הלחץ הבינ"ל על חמאס לספק מידע על החטופים, ולקרוא לכך שיטילו אחריות על חמאס בכל ולקדם את שחרורם המהיר.

להכין עזרים גרפיים שמשווים את נפגעי מתקפות הטרור של חמאס לפיגועים ואירועים אחרים ברחבי העולם, תוך ציון מספר הנפגעים היחסי אילו היה בהיקף של מתקפת חמאס. למשל, אם ה-9/11 היה בהיקפים של מתקפת החמאס, הוא כ-30 אלף הרוגים (פי 10 ממה שהיה בפועל): להלן השוואה מוצעת לאירועי טרור ומלחמות:

הודו:

פיגוע טרור ברכבות במומבאי בשנת 2006: 209 הרוגים, 714 פצועים;

התקפות הטרור במומבאי 2008: 171 הרוגים, מעל 300 פצועים;

פיגועי הטרור במומבאי 1993: 257 הרוגים ומעל 10000 פצועים.

סה"כ הרוגים ונפגעים בפיגועי טרור בהודו מאז 1979 [?] פצועים 30,544, הרוגים 19,862. אם מוסיפים לכך את מלחמות הודו-פקיסטן (כ-3,500), תקריות בקשמיר (כ-7000) מגיעים ל-30,300 הרוגים.

סין: פיגוע טרור משולב באורומצ'י [?] 39 הרוגים, 90 פצועים. פיגוע בתחנת הרכבת ב-Kunming

שתואר בתקשורת הסינית כ-9/11 של סין, כאשר טרוריסטים תקפו אזרחים בסכינים. 31 הרוגים ו-140 פצועים.

יפן: מתקפת הסארין ברכבת בטוקיו בשנת 1995: 12 הרוגים, 5500 פצועים.

ארה"ב: בפיגועים ב-11 בספטמבר נהרגו 2,977.

רוסיה: פיגוע הטרור בבית הספר בסלאן בשנת 2004: 302 הרוגים.

ספרד: פיגוע הטרור במדריד 2004: 193 הרוגים, כ-2000 פצועים.

צרפת: התקפות הטרור בפריז 2015: 130 הרוגים, 416 פצועים.

הפיליפינים: פיגוע במעבורת בשנת 2004: 116 הרוגים.